

KIRJALLINEN KYSYMYS 640/2010 vp

Sähköliherkkyyden tautiluokitusmäärittely

Eduskunnan puhemiehelle

Sähkömagneettisia kenttiä esiintyy luonnossa ja niitä on aina esiintynyt maapallolla.

Viime vuosikymmenten aikana sähkönsäätelyn, yhä kehittyneempien langattomien teknologioiden ja yhteiskunnallisessa järjestelmässä tapahtuneiden muutosten seurauksena ympäristöaltistuminen ihmisen valmistamille sähkömagneettisten kenttien lähteille on säännöllisesti kasvanut. Tämä tarkoittaa, että nykyään jokainen kansalainen niin kotona kuin työpaikallakin altistuu eri taajuuksilla toimivien sähkö- ja magneettikenttien monimutkaiselle yhdistelmälle.

Altistumisesta on seurannut oireilu, jota kutsutaan käsitteellä sähköliherkkyys. Maailman terveysjärjestön WHO:n mukaan sähköliherkkyys ilmenee tyypillisesti iho-oireina tai yleisoireina, kuten huimauksena, väsymyksenä, sydämen rytmihäiriöinä tai muistihäiriöinä.

Sähköliherkkyyden oireiston kuvan on katsottu olevan niin merkittävällä tavalla yhtenäinen, että sähköliherkkyydelle tulisi kirjata oma fyysinen diagnoosi.

Ruotsissa on ollut käytössä oma diagnoosi sähköliherkkyydelle ja sen oireille. Tämä helpottaa asianomaisten asemaa ja kokonaisterveydentilan kartoittamista mm. työkykyä määriteltäessä.

Yhdenvertaisuuslain näkökulmasta sähköliherkkyydestä kärsivien asema on ongelmallinen. Yhdenvertaisuuslain 6 § kieltää terveydentilaan,

vammaisuuteen tai henkilökohtaiseen ominaisuuteen perustuvan syrjinnän. Sähköliherkkien henkilöiden mahdollisuus välttää sähkömagneettista säteilyä esimerkiksi työelämässä on vähäinen. Mikäli sähköliherkkyyden ongelma olisi tunnustettu, myös suojaustoimien mahdollisuus olisi suurempi.

Yhdenvertaisuuslain 4 § asettaa viranomaisille velvoitteen muuttaa niitä olosuhteita, jotka ovat omiaan aiheuttamaan syrjintää. Ongelma kulminoituu terveydenhoidossa, jossa potilaat, jotka kokevat kärsivänsä sähköliherkkyydestä, saavat paremman puutteessa psykiatrisen diagnoosin, usein käytetään masennusdiagnoosia.

On yleisesti hyväksytty periaate, että ihmisiä on syytä suojata elektromagneettiselta säteilyltä, tämä koskee erityisesti lapsia. Tämän lisäksi on tärkeää selvittää tautiluokituksen kehittäminen niin, että sähköliherkkyyden oireet voidaan kuvata fyysisenä diagnoosissa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus valmis kehittämään tautiluokitusta suuntaan, joka huomioi sähköliherkkyyden oireiston fyysisenä oireyhtymänä ja diagnoosina?

KK 640/2010 vp — Pentti Tiusanen /vas

Helsingissä 22 päivänä heinäkuuta 2010

Pentti Tiusanen /vas

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pentti Tiusasen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 640/2010 vp:

Onko hallitus valmis kehittämään tautiluokitusta suuntaan, joka huomioi sähköliherkkyyden oireiston fyysisenä oireyhtymänä ja diagnoosina?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maaailman terveysjärjestön WHO:n mukaan sähköliherkkyydestä kärsivät henkilöt kokevat hyvin erilaisia oireita kuten ihon punoitusta, pistelyä ja palamisen tunnetta. He voivat myös kokea laaja-alaisesti erilaisia psykosomaattisia oireita kuten haluttomuutta, väsymystä, keskittymiskyvyn alentumista, sydämen tykytystä ja ruoansulatukseen liittyviä oireita. WHO:n mukaan nämä oireet eivät edusta tunnistettavaa syndroomaa, eikä oireiden syy-yhteyttä sähkö- ja magneettikenttiin ole voitu osoittaa tieteellisesti. Näin säh-

köyliherkkyyttä ei myöskään ole sisällytetty Suomessakin noudatettavaan kansainväliseen ICD-tautiluokitukseen.

Pohjoismaiset säteilyturvajohtajat ovat kiinnittäneet huomiota sähköliherkkyyteen. He ehdottavat WHO:n näkemykseen viitaten, että sähköliherkkyyden aiheuttamien oireiden alkuperää pitäisi selvittää, sillä oireet ovat todellisia ja vakavia. Sähköliherkkyyden oireiden ja syiden selvittämistä tulee jatkaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa asiantuntijalaitostensa avulla asiaan liittyvää kansainvälistä keskustelua, mutta tässä vaiheessa ei ole suunnitelmia kehittää tautiluokitusta kirjallisen kysymyksen esittämään suuntaan. Sosiaali- ja terveysministeriö on kutsunut Suomen Sähköliherkät ry:n edustajat tapaamiseen syksyllä. Tämän keskustelun tavoitteena on pohtia yhdessä, miten tulevaisuudessa edetään.

Sosiaali- ja terveysministeriö muistuttaa, että Suomessa sähköliherkiksi itsensä kokevat henkilöt ovat oikeutettuja saamaan oireidensa perusteella hoitoa.

Helsingissä 10 päivänä elokuuta 2010

Peruspalveluministeri Paula Risikko

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 640/2010 rd undertecknat av riksdagsledamot Pentti Tiusanen /vänst:

Är regeringen beredd att utveckla sjukdomsklassifikationen i en riktning som beaktar elöverkänslighetssymptom som ett fysiskt syndrom och en diagnos?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt Världshälsoorganisationen WHO upplever personer som lider av elöverkänslighet väldigt olika slags symptom, såsom rodnad av huden, stickningar och en känsla av att bli bränd i huden. De kan också uppleva olika slags omfattande psykosomatiska symptom såsom likgiltighet, trötthet, en försämrad koncentrationsförmåga, hjärklappning och symptom som har samband med matsmältningen. Enligt WHO representerar dessa symptom inget igenkännbart syndrom, och man har inte vetenskapligt kunna påvisa symptomens orsakssammanhang till el- och magnetfälten. På grund av detta har elöverkän-

slighet inte inkluderats i den ICD-sjukdomsklassifikation som även Finland följer.

Nordiska strålskyddschefer har fäst uppmärksamhet vid elöverkänslighet. De föreslår med hänvisning till WHO:s ståndpunkt att ursprunget till de symptom som elöverkänslighet orsakar bör utredas, eftersom symptomen är verkliga och allvarliga. Man bör fortsätta utreda symptomen och orsakerna.

Social- och hälsovårdsministeriet följer med den internationella diskussionen med hjälp av sina sakkunniginrättningar som behandlar ämnet, men i det här skedet finns inte planer på att utveckla sjukdomsklassifikationen i den riktning som framförs i spörsmålet. Social- och hälsovårdsministeriet har bjudit in företrädare för Elöverkänsliga i Finland rf till ett möte under hösten. Avsikten med denna diskussion är att tillsammans begrunda hur man ska gå vidare i framtiden.

Social- och hälsovårdsministeriet påminner om att de personer i Finland som upplever sig som elöverkänsliga på basis av sina symptom är berättigade till att få vård.

Helsingfors den 10 augusti 2010

Omsorgsminister Paula Risikko